

NEUVOSTON PÄÄTÖS,
tehty 7 päivänä heinäkuuta 2009,
liiallisen alijäämän olemassaolosta Liettuassa
 (2009/588/EY)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 104 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

ottaa huomioon Liettuan esittämät huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) EY:n perustamissopimuksen 104 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkisen talouden alijäämiä.

(2) Vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteena on terve julkinen talous, jolla pyritään vahvistamaan hintavakauden edellytyksiä ja saavuttamaan uusien työpaikkojen syntyä edistävää vahvaa ja kestävä kasvua.

(3) Perustamissopimuksen 104 artiklan mukainen liiallisia alijäämiä koskeva menettely, sellaisena kuin sitä on selkeytetty liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1467/97⁽¹⁾, joka on osa vakaus- ja kasvusopimusta, edellyttää päätöstä liiallisen alijäämän olemassaolosta. Perustamissopimukseen liitettyssä liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä tehdyssä pöytäkirjassa vahvistetaan lisämääräykset liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta. Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3605/93⁽²⁾ vahvistetaan yksityiskohtaiset säännöt ja määritelmät kyseisen pöytäkirjan määräysten soveltamiseksi.

(4) Kun vakaus- ja kasvusopimusta vuonna 2005 uudistettiin, pyrittiin lisäämään sopimuksen vaikuttavuutta ja vahvistamaan sen talousteoreettista perustaa sekä turvaamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä. Sillä pyrittiin varmistamaan, että erityisesti talouden tilanne ja talousarviotilanne otettaisiin täysin huomioon liiallisen alijäämän koskevan menettelyn kaikissa vaiheissa. Vakaus- ja kasvusopimuksen tarjoama kehys tukee tällä tavoin julkisen talouden rahoitusaseman ripeään tervehdyttämiseen tähtäävää hallituksen politiikkaa, jossa otetaan huomioon talouden tilanne.

(5) Perustamissopimuksen 104 artiklan 5 kohdassa edellytetään, että komissio antaa lausunnon neuvostolle, jos komissio katsoo, että jäsenvaltiossa on tai siellä voi ilmetä liiallinen alijäämä. Otettuaan huomioon perustamissopimuksen 104 artiklan 3 kohdan mukaisen kertomuksensa sekä talous- ja rahoituskomitean 104 artiklan 4 kohdan mukaisesti antaman lausunnon komissio katsoi, että Liettuassa on liiallinen julkisen talouden alijäämä. Komissio antoi tämän vuoksi neuvostolle Liettuaa koskevan lausunnon alijäämän olemassaolosta 24 päivänä kesäkuuta 2009⁽³⁾.

(6) Perustamissopimuksen 104 artiklan 6 kohdan mukaan neuvoston olisi otettava huomioon kyseisen jäsenvaltion mahdolliset huomautukset ennen kuin se kokonaisarvion tehtyään päättää, onko jäsenvaltiossa liiallinen alijäämä. Liettuaa koskeva kokonaisarvio johtaa tässä päätöksessä esitettyyn päätelmään.

(7) Liettuan viranomaisten liiallisen alijäämän koskevassa menettelyssä antaman ilmoituksen mukaan julkisen talouden alijäämä oli Liettuassa 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2008 eli yli 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Alijäämä oli lähellä 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen, mutta viitearvon ylittymistä ei voida pitää poikkeuksellisenä perustamissopimuksessa sekä vakaus- ja kasvusopimuksessa tarkoitettulla tavalla. Liiallinen alijäämä ei varsinkaan johtunut vakavasta talouden taantumasta vuonna 2008, jolloin BKT:n kasvu supistui 3,0 prosenttiin vuoden 2007 8,9 prosentista. Pelkästään tämän keskimääräisen vuotuisen kasvun perusteella vuoden 2008 alijäämää ei voida pitää poikkeuksellisenä. Viitearvon ylittymistä ei myöskään voida pitää väliaikaisena. Kun otetaan huomioon vuoden 2009 talousarviossa ja parlamentin toukokuussa 2009 hyväksymässä lisätalousarviossa kuluva vuoden osalta vahvistetut toimenpiteet, alijäämä kasvaa komission yksiköiden kevään 2009 talousennusteen mukaan vuonna 2009 5,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja, jos oletetaan, että politiikassa ei tapahdu muutoksia, vuonna 2010 edelleen 8,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alijäämää koskeva perustamissopimuksen arviointiperuste ei näin ollen täyty.

(8) Julkinen bruttovelka on edelleen selvästi alle viitearvon, joka on 60 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja sen määrä oli 15,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2008. Komission yksiköiden kevään 2009 talousennusteesta velan määrän kuitenkin arvioidaan kasvavan nopeasti 22,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2009 ja 31,9 prosenttiin vuonna 2010 lähinnä ennakoitujen huomattavien perusalijäämien vuoksi.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6.

⁽²⁾ EYVL L 332, 31.12.1993, s. 7.

⁽³⁾ Kaikki Liettuan liiallisen alijäämän koskevaan menettelyyn liittyvät asiakirjat ovat saatavilla osoitteessa: http://ec.europa.eu/economy_finance/netstartsearch/pdfsearch/pdf.cfm?mode=_m2

(9) Vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti olisi otettava huomioon eläkejärjestelmien uudistukset, joilla otetaan käyttöön pakollisen täysin rahastoivan pilarin sisältävä monipilarinen järjestelmä. Vaikka näiden uudistusten täytäntöönpano johtaa julkisen talouden rahoitusaseman tilapäiseen heikentymiseen, se parantaa kuitenkin selvästi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä. Liettuan viranomaisten arvioiden mukaan uudistuksen nettokustannukset olivat 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2008, ja koska maksuja on väliaikaisesti alennettu 5,5 prosentista 2 prosenttiin, ne ovat 0,5 prosenttia vuonna 2009 ja 0,4 prosenttia vuonna 2010. Vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti ne voidaan ottaa huomioon soveltamalla siirtymäkauden ajan lineaarista vähennystä ja ainoastaan, jos alijäämä pysyy lähellä viitearvoa. Vuonna 2008, joka on ainoa vuosi, jolloin alijäämän voidaan katsoa olevan lähellä viitearvoa, uudistuksen nettokustannusten huomioon ottaminen johtaisi mukautettuun 2,6 prosentin alijäämään suhteessa BKT:hen. Toisaalta komission yksiköiden ennakoima alijäämä ei enää vuosina 2009 ja 2010 ole lähellä viitearvoa, joten eläkeuudistuksen kustannuksia ei voida ottaa huomioon.

(10) Asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 4 kohdan mukaan "merkitykselliset tekijät" voidaan ottaa huomioon liiallisen alijäämän olemassaolosta tehtävää, perustamis- sopimuksen 104 artiklan 6 kohdan mukaista neuvoston

päätöstä edeltävissä vaiheissa ainoastaan, jos kaksi edellytystä – se, että alijäämä pysyy lähellä viitearvoa, ja se, että viitearvon ylitys on tilapäistä – täyttyvät täysin. Liettuan tapauksessa nämä kaksi edellytystä eivät täyty. Merkityksellisiä tekijöitä ei sen vuoksi oteta huomioon tätä päätöstä edeltävissä vaiheissa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kokonaisarvion perusteella todetaan, että Liettuassa on liiallinen alijäämä.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Liettuan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 7 päivänä heinäkuuta 2009.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

C. BILDT